

مدل‌یابی گرایش به خیانت زناشویی بر اساس جهت‌گیری گفت و شنود و هم‌نواپی با میانجی‌گری سبک‌های دلبستگی و رضایت جنسی

صبا صالح زاده: دانشجوی دکتری، گروه مشاوره، واحد مشهد، دانشگاه آزاد اسلامی، مشهد، ایران

بهرامعلی قنبری هاشم‌آبادی: استاده دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه فردوسی مشهد، مشهد، ایران (* نویسنده مسئول) ghanbarih@um.ac.ir

حمید نجات: استادیار، گروه مشاوره، واحد مشهد، دانشگاه آزاد اسلامی، مشهد، ایران

چکیده

کلیدواژه‌ها

خیانت،
گفت و شنود،
سبک‌های دلبستگی،
رضایت جنسی

زمینه و هدف: پیامدهای جدی‌ای که خیانت زناشویی از ابعاد مختلف روانی- جسمانی- اجتماعی برای زوجین به همراه دارد بررسی خیانت زناشویی و عوامل و علل زمینه ساز آن را اهمیت دو چندان بخشیده است؛ لذا هدف از پژوهش حاضر بررسی روابط ساختاری گرایش به خیانت زناشویی بر اساس جهت‌گیری گفت و شنود و هم‌نواپی با میانجی‌گری سبک‌های دلبستگی و رضایت جنسی بود.

روش کار: در این مطالعه توصیفی- همبستگی، جامعه پژوهش شامل تمام زنان و مردان مراجعه کننده به مراکز مشاوره شهر مشهد بودند که با استفاده از روش نمونه‌گیری خوشه‌ای چند مرحله‌ای ۲۲۰ نفر از میان آنها انتخاب شد. ابزارهای مورد استفاده برای گردآوری داده‌ها شامل پرسشنامه شامل پرسشنامه گرایش به روابط فرازناشویی مارک واتلی (۲۰۰۶)، پرسشنامه تجدید نظر شده الگوهای ارتباطی خانواده کوثرتر و فیتزپاتریک (۲۰۰۲)، پرسشنامه سبک‌های دلبستگی بزرگسالان هزن و شیور (۱۹۸۷) و پرسشنامه رضایت جنسی هادسون- هریسون و کروسکاپ (۱۹۸۱) بود. جهت تجزیه و تحلیل داده‌ها از روش مدل‌سازی معادلات ساختاری استفاده شد.

یافته‌ها: نتایج پژوهش حاضر حاکی از آن بود که جهت‌گیری گفت و شنود به صورت مستقیم و از طریق سه متغیر سبک دلبستگی ایمن، سبک دلبستگی اجتنابی و سبک دلبستگی دو سوگری قادر به پیش‌بینی گرایش به خیانت زناشویی بود. نتایج پژوهش همچنین نتایج حاکی از اثرگذاری الگوی ارتباطی جهت‌گیری هم‌نواپی به صورت مستقیم و غیر مستقیم از طریق سبک‌های دلبستگی بر گرایش به خیانت زناشویی بود. **نتیجه‌گیری:** به طور کلی می‌توان بیان کرد که نقش مهم الگوهای ارتباطی در بروز مشکلات مربوط به رضایت زناشویی و مخصوصاً گرایش به روابط فرازناشویی توجه به این مسئله و ارائه آموزش‌های لازم در این زمینه را در فعالیتهای آتی زوج درمانگران و متخصصان حوزه زناشویی ضروری می‌سازد.

تعارض منافع: گزارش نشده است.

منبع حمایت‌کننده: حامی مالی ندارد.

شيوه استناد به این مقاله:

Salehzadeh S, Ghanbari Hashem Abadi BA, Nejat H. Structural Equation Modeling of the Tendency Toward Marital Infidelity Based on Communication Orientation and Conformity with the Mediation of Attachment Styles and Sexual Satisfaction. Razi J Med Sci. 2024(27 Jul);31.75.

Copyright: ©2024 The Author(s); Published by Iran University of Medical Sciences. This is an open-access article distributed under the terms of the CC BY-NC-SA 4.0 (<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/deed.en>).

*انتشار این مقاله به صورت دسترسی آزاد مطابق با CC BY-NC-SA 4.0 صورت گرفته است.

Original Article

Structural Equation Modeling of the Tendency Toward Marital Infidelity Based on Communication Orientation and Conformity with the Mediation of Attachment Styles and Sexual Satisfaction

Saba Salehzadeh: PhD Candidate, Department of Counseling, Mashhad branch, Islamic Azad University, Mashhad, Iran

Bahram Ali Ghanbari Hashem Abadi: Professor, Faculty of Education and Psychology, Ferdowsi University of Mashhad, Mashhad, Iran (* Corresponding Author) ghanbarih@um.ac.ir

Hamid Nejat: Assistant Professor, Department of Counseling, Mashhad branch, Islamic Azad University, Mashhad, Iran

Abstract

Background & Aims: Marital infidelity usually occurs after one or more sexual-emotional needs are not met in marital relationships, and it brings irreparable consequences for couples and marital relationships, consequences that affect not only the psychological world of the couple but also their physical security. The serious consequences that marital infidelity brings for couples from various psychological, physical, and social dimensions have made the examination of marital infidelity and the underlying factors and causes of it doubly important. In a general and valid classification, researchers and experts have divided the factors related to marital infidelity into three areas: individual differences (characteristics and attitudes), the nature of the relationship (level of commitment and satisfaction with the relationship), environmental conditions (opportunity of infidelity or attractiveness of the person). The serious consequences that marital infidelity brings for couples from various psychological, physical, and social dimensions have made the examination of marital infidelity and its underlying factors and causes doubly important; Therefore, the aim of the present study was to investigate the structural relationships of the tendency to marital infidelity based on the orientation of dialogue and listening and conformity with the mediation of attachment styles and sexual satisfaction.

Methods: In this descriptive-correlational study, the research population included all men and women who referred to counseling centers in Mashhad, and 220 people were selected from among them using the multi-stage cluster sampling method. The population of the current research was all women and men who referred to counseling centers in Mashhad and since the present study was conducted on the tendency to extramarital relationships, there was no restriction on women and men referring to counseling centers in Mashhad to be selected in the sample group. The research sample in the present study was selected using multi-stage cluster sampling method, in this way, first two regions were randomly selected from among the regions of Mashhad city, and then 10 centers were randomly selected from among the counseling and psychological service centers of the said regions. Finally, 220 people (22 people from each center) were randomly selected from among men and women who came to these centers with the aim of receiving psychological and counseling services regarding marital issues. Considering the necessity of observing the ethical principles and the informed consent of the authorities to participate in the research, we discussed the subject of the research with the selected subjects and if any of the subjects expressed their unwillingness to participate in the research, we replaced them with another subject. The tools used to collect data include questionnaires including Mark Watley's Extramarital Relations Questionnaire (2006), Koerner and Fitzpatrick's Revised Family Communication Patterns Questionnaire (2002), Hazen and Shaver's Adult Attachment Styles Questionnaire (1987) and Hudson's Sexual Satisfaction Questionnaire - Harrison and Kruskap (1981) used the structural equation modeling method to analyze the data.

Keywords

Betrayal,
Eavesdropping,
Attachment Styles,
Sexual Satisfaction

Received: 02/03/2024

Published: 27/07/2024

Results: The results of the present study indicated that the orientation of communication directly and through the three variables of secure attachment style, avoidant attachment style and ambivalent attachment style was able to predict the tendency to marital infidelity. The results of the research also indicated the effect of the communication pattern of conformity orientation directly and indirectly through attachment styles on the tendency to commit marital infidelity. The amount of direct and indirect effects of the variables is listed in Table 5. The data in this table show that the direct and indirect effects of the communication pattern of conformity orientation on the tendency to cheat are reversed; In other words, the increase in conformity orientation scores is both directly and indirectly related to the decrease in betrayal tendency scores and vice versa. Also, the direct effect of secure attachment on the tendency to infidelity is reversed, but the direct effects of anxious and ambivalent attachment styles on the tendency to infidelity are positive, which means that with the increase in the scores in each of these two styles, the scores of the tendency to infidelity also increase.

Conclusion: In general, it can be stated that the important role of communication patterns in the emergence of problems related to marital satisfaction and especially the tendency to extramarital relationships makes it necessary to pay attention to this issue and provide the necessary training in this field in the future activities of couple therapists and experts in the marital field. Different communication patterns can affect the tendency to extramarital relationships through changes in emotional expression styles and attachment styles. Communication patterns and how to use them through changes in relationships lead to misunderstandings or open relationships. These clear understandings or relationships can affect couples' attachment patterns and confirm or correct their previous styles. When couples choose dysfunctional communication patterns, it causes the couple's unhealthy attachment styles to be strengthened, or even the couple's previously secure attachment style changes over time and turns into an insecure attachment style. This issue causes couples to deal with uncertainty about their relationships and cannot consider their relationship as a safe relationship and therefore try to search for safe relationships rather than moving from some relationships to other relationships. The results also indicated the effect of the communication pattern of conformity orientation directly and indirectly through attachment styles on the tendency to marital infidelity. The results of this research also show that sexual satisfaction cannot play a significant role as a mediator in the relationship between the communication pattern of conformity orientation and the tendency to commit marital infidelity.

Conflicts of interest: None

Funding: None

Cite this article as:

Salehzadeh S, Ghanbari Hashem Abadi BA, Nejat H. Structural Equation Modeling of the Tendency Toward Marital Infidelity Based on Communication Orientation and Conformity with the Mediation of Attachment Styles and Sexual Satisfaction. *Razi J Med Sci.* 2024(27 Jul);31.75.

Copyright: ©2024 The Author(s); Published by Iran University of Medical Sciences. This is an open-access article distributed under the terms of the CC BY-NC-SA 4.0 (<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/deed.en>).

***This work is published under CC BY-NC-SA 4.0 licence.**

مقدمه

برای اینکه یک ازدواج موفق قلمداد شود نیازمند بهره‌مندی از سه عنصر است: تعهد، جاذبه و تفاهم. در این میان، تعهد به عنوان قوی‌ترین و پایدارترین عامل پیش‌بینی رضایت زناشویی و ثبات و دوام ازدواج به‌شمار می‌رود (۱). تعهد زناشویی به معنای میزان فداکاری افراد برای ازدواجشان حتی در زمان‌هایی که ازدواج پاداش دهند نیست قلمداد می‌گردد. در شرایط خاصی که تعهد زناشویی در یک رابطه وجود نداشته باشد مهمترین آسیبی که می‌تواند به آن رابطه وارد شود، پدیده خیانت زناشویی است (۲). خیانت زناشویی در واقع نقص تعهد در رابطه زناشویی قلمداد می‌گردد که در پی شکل‌گیری درجانی از صمیمیت عاطفی و فیزیکی بین یکی از زوجین با فردی خارج از رابطه زناشویی آنها رخ می‌دهد (۳).

خیانت زناشویی معمولاً در پی برطرف نشدن یکی یا چند نیاز عاطفی - جنسی در روابط زناشویی به وجود می‌آید و پیامدهای جبران‌ناپذیری را برای زوجین و روابط زناشویی به همراه دارد، پیامدهایی که نه تنها دنیای روانی زوجین بلکه امنیت جسمانی آنان را نیز ممکن است تهدید کند (۴). پیامدهای جدی‌ای که خیانت زناشویی از ابعاد مختلف روانی - جسمانی - اجتماعی برای زوجین به همراه دارد بررسی خیانت زناشویی و عوامل و علل زمینه‌ساز آن را اهمیت دو چندان بخشیده است (۵). در یک دسته‌بندی کلی و معتبر پژوهشگران و صاحب‌نظران عوامل مرتبط با خیانت زناشویی را به سه حیطه تقسیم کرده‌اند: تفاوت‌های فردی (ویژگی‌های شخصیتی و نگرش‌ها)، ماهیت رابطه (سطح تعهد و رضایت از رابطه)، شرایط محیطی (فرصت خیانت یا جذابیت نفر سوم) (۶).

متغیر مهم دیگر مربوط به تفاوت‌های فردی که به نظر می‌رسد تأثیرگذاری شدیدی بر گرایش به روابط فرازناشویی داشته باشد، سبک‌های دلبستگی زوجین است (۷). سبک‌های دلبستگی معمولاً در سال‌های اولیه زندگی شکل گرفته و تا پایان عمر بر روابط بین فردی افراد تأثیر می‌گذارد. یکی از مهمترین روابط بعدی که تحت تأثیر سبک‌های دلبستگی قرار می‌گیرد روابط زناشویی است (۸). طبق نظر صاحب‌نظران حوزه دلبستگی، افرادی که روابط اطمینان‌بخشی را با مراقب

اصلی خود تجربه کرده و در نتیجه سبک دلبستگی ایمن را رشد داده‌اند، در روابط زناشویی خود کمتر تمایل به روابط فرازناشویی داشته‌چرا که در روابط زناشویی خود اطمینان و راحتی را تجربه می‌کند، دو عاملی که می‌تواند به عنوان مانعی برای شروع روابط فرازناشویی به‌شمار آید (۹). از طرف دیگر بیشتر احتمال گرایش به روابط فرازناشویی در بین افرادی است که سبک دلبستگی اجتنابی دارند. این افراد یاد گرفته‌اند که به هیچ رابطه‌ای نمی‌توان اعتماد کرد بنابراین دلیلی برای وابستگی و ماندن در یک رابطه نیست، از همین رو تعهد آنها به روابط بسیار اندک بوده و به راحتی به سمت روابط فرازناشویی گرایش پیدا خواهند کرد (۱۰).

علاوه بر تأکيدات نظری، شواهد تجربی متعددی هم برای ارتباط سبک‌های دلبستگی و روابط عاطفی بزرگسالی وجود دارد (۱۱). مطالعات متعدد نشان داده است که یکی از عوامل گرایش بزرگسالان به روابط فرازناشویی، سبک دلبستگی آنها به‌شمار می‌رود (۱۲). بزرگسالانی که سبک ایمن دارند به احتمال کمتری به روابط فرازناشویی روی می‌آورند. در مطالعه‌ای بزرگسالان ایمن صمیمیت زناشویی بیشتری را نسبت به بزرگسالان ناایمن گزارش کرده‌اند. رابطه مثبت و معناداری نیز در مطالعه دیگری، بین سبک دلبستگی ناایمن در بزرگسالان و گرایش به روابط فرازناشویی گزارش شده است (۱۳). زوجینی که صمیمیت بیشتری را روابط خود تجربه می‌کنند و سبک ایمن‌تری دارند به احتمال کمتری به روابط فرازناشویی گرایش نشان خواهند داد (۱۴).

پژوهش‌های مختلف مسائل جنسی را از نظر اهمیت جزء مسائل درجه اول در گرایش به روابط فرازناشویی برشمرده‌اند (۱۵). اهمیت مسائل جنسی به اندازه‌ای است که یکی از مهمترین اشکال روابط فرازناشویی، خیانت جنسی قلمداد شده و لذت جنسی در این نوع از خیانت علت اصلی گرایش به روابط فرازناشویی قلمداد می‌شود. نارضایتی از روابط جنسی هم ریشه در مشکلات زناشویی دارد و هم زمینه‌ساز این مشکلات قلمداد می‌شود (۱۶). نارضایتی جنسی می‌تواند به تنفر از همسر، تقویت حس انتقام‌گیری، احساس تحقیرشدگی، دلخوری از همسر، تقویت حس حسادت و

کردند تعداد ۲۲۰ نفر (۲۲ نفر از هر مرکز) به صورت تصادفی انتخاب شدند. با توجه به ضرورت رعایت اصول اخلاقی و رضایت آگاهانه مراجع برای شرکت در پژوهش، موضوع پژوهش را با آزمودنی‌های انتخاب شده در میان گذاشتیم و در صورتی که هر یک از آزمودنی‌ها اعلام عدم تمایل به شرکت در پژوهش داشت، آزمودنی دیگری را جایگزین وی می‌کردیم. نهایتاً تعداد ۲۰ نفر آزمودنی بیشتر از تعداد مورد نیاز پژوهش انتخاب شدند تا در صورت وجود تعدادی پر سشنامه ناقص و غیرقابل آنالیز، حجم نمونه از ۲۰۰ نفر کمتر نشود. ابزارهای پژوهش در این مطالعه شامل موارد زیر بود:

پرسشنامه گرایش به روابط فرازناشویی: مقیاس نگرش به خیانت توسط مارک واتلی در سال ۲۰۰۶ تهیه شده است. این مقیاس توسط عبدالله زاده (۱۳۸۹) ترجمه شد. این مقیاس دارای ۱۲ عبارت است که هر سوال در طیف هفتگانه از بسیار مخالف (امتیاز یک) تا بسیار موافق (امتیاز هفت) است. بالاترین امتیاز ۴۸ است که به معنی پذیرنده خیانت و کمترین امتیاز ۱۲ و به معنی رد کننده خیانت است. امتیاز ۴۸ فرد را بین پذیرندگی و رد کنندگی خیانت قرار می‌دهد. آلفای کرانباخ این مقیاس در بین ۳۸۳ نفر از زنان و مردان مجرد و متاهل ساکن شهرهای علی آباد و بهشهر که به صورت تصادفی انتخاب شدند ۰/۸۴ بدست آمده است. میانگین بدست آمده برای این نمونه مورد بررسی، ۳۹/۱۵ می‌باشد. این مقیاس می‌تواند علاوه بر تحقیقات پیمایشی در تعیین علل و متغیرهای تاثیرگذار بر روابط فرازناشویی و نگرش به خیانت کمک کننده باشد.

پرسشنامه تجدید نظر شده الگوهای ارتباطی خانواده: در پژوهش حاضر برای تعیین وضعیت دو جهت‌گیری گفت و شنود و هم‌نوایی از پرسشنامه تجدید نظر شده الگوهای ارتباطی خانواده کوئرر (Koerner) و فیتز پاتریک (Fitzpatrick) که در سال ۲۰۰۲ تدوین شده بود، استفاده شد. این پرسشنامه دارای ۲۶ عبارت است که پاسخ به آنها از طریق طیف لیکرت پنج گزینه‌ای (از کاملاً موافقم تا کاملاً مخالفم) انجام می‌شود. ضریب آزمون کرویوت بارلت برای این ابزار توسط کوئرر و فیتز پاتریک (۲۰۰۲) معنادار گزارش

رقابت با دیگران، اعتماد به نفس پایین همسران و ... بیانجامد، مسائلی که می‌تواند توسط تنش‌ها و اختلافات دیگر موجود در رابطه تقویت شود و یا اینکه در قالب آنها تجلی یابد و به تدریج شکاف عمیق و بزرگی را در روابط زناشویی ایجاد کند (۱۷). اهمیت دیگر رضایت جنسی در روابط زناشویی از آنجا نشات می‌گیرد که رضایت جنسی در روابط تنها به لذت جنسی و جسمی محدود نمی‌شود، بلکه کلیه احساسات مثبت و منفی رابطه را تحت تأثیر قرار داده و از آن تأثیر می‌پذیرد (۱۳). با توجه به اینکه بر روی عوامل مربوط به شرایط محیطی با توجه به متغیر بودن آن قابل بررسی نیست عمده پژوهش‌ها به بررسی علل مربوط به تفاوت‌های فردی و ماهیت رابطه پرداخته‌اند. در پژوهش حاضر نیز جهت بررسی علل گرایش به روابط فرازناشویی تمرکز پژوهشگر بر ویژگی‌های شخصیتی و سبک‌های دلبستگی مربوط به تفاوت‌های فردی و الگوهای ارتباطی خانوادگی و رضایت جنسی مربوط به ماهیت رابطه، بود.

روش کار

پژوهش حاضر از نظر هدف بنیادین و از لحاظ روش توصیفی-همبستگی و از نوع مدل سازی معادلات ساختاری است که در کمیسیون کد اخلاق دانشگاه آزاد اسلامی واحد ساری مطرح و با کد اخلاق IR.IAU.SARI.REC.1403.269 به تصویب رسید. جامعه پژوهش حاضر تمام زنان و مردان مراجعه کننده به مراکز مشاوره شهر مشهد بودند و از آنجا که مطالعه حاضر پیرامون گرایش به روابط فرازناشویی انجام شد، محدودیتی در زنان و مردان مراجعه کننده به مراکز مشاوره شهر مشهد جهت انتخاب در گروه نمونه وجود نداشت. نمونه پژوهش در مطالعه حاضر با استفاده از روش نمونه‌گیری خوشه‌ای چند مرحله‌ای انتخاب شد، به این شکل که ابتدا دو منطقه از بین مناطق شهر مشهد به صورت تصادفی انتخاب و سپس از بین مراکز مشاوره و خدمات روانشناختی مناطق مزبور، ۱۰ مرکز به صورت تصادفی انتخاب شدند و نهایتاً از بین زنان و مردانی که با هدف دریافت خدمات روانشناختی و مشاوره‌ای پیرامون مسائل زناشویی به این مراکز مراجعه

تفسیر می‌شود. هزن و شیور پایایی بازآزمایی کل این پرسشنامه را ۰/۸۱ و پایایی با آلفا کرونباخ ۰/۷۸ به دست آوردند.

پرسشنامه رضایت جنسی: در این پژوهش برای سنجش رضایت جنسی از پرسشنامه رضایت جنسی هادسون-هریسون و کروسکاپ (۱۹۸۱) استفاده شد. این پرسشنامه که جهت ارزیابی سطوح رضایت جنسی زوجین تدوین شده است دارای ۲۵ سوال به صورت خودتوصیفی می‌باشد و از طریق یک مقیاس هفت درجه‌ای لیکرت که نمرات آن بین ۰ تا ۶ (۰ به معنی هرگز و ۶ به معنی همیشه) پراکنده‌اند نمره گذاری می‌شود. در مجموعه دامنه نمرات آزمودنی در کل تست بین ۰ تا ۱۵۰ می‌باشد و طبقه بندی نتایج مربوط به آزمودنی‌ها با توجه به نمرات کسب شده به شکل زیر می‌باشد: نمره کمتر از ۵۰ حاکی از عدم رضایت جنسی است، نمره بین ۵۱ الی ۷۵ حاکی از رضایت جنسی کم می‌باشد، نمره بین ۷۶ تا ۱۰۰ حاکی از رضایت جنسی متوسط می‌باشد، نمره بین ۱۰۱ تا ۱۵۰ حاکی از رضایت جنسی زیاد می‌باشد. روایی این پرسشنامه از طریق همبستگی آن با خرده مقیاس رضایت جنسی پرسشنامه انریچ محاسبه شده است که میزان آن ۰/۷۴ بدست آمده است. این پرسشنامه در ایران توسط پوراکی (۱۳۸۹) هنجاریابی شد. بررسی پایایی این آزمون از طریق بازآزمایی با فاصله زمانی ۱۵ روز نشان داد که پایایی بازآزمایی این آزمون ۰/۹۵ است که مقدار بسیار بالایی به شمار می‌رود و از همین رو باید گفت که آزمون فوق پایایی بالایی دارد.

در پژوهش حاضر جهت تجزیه و تحلیل داده‌ها از روش مدل سازی معادلات ساختاری استفاده شد. جهت آزمون مدل تحقیق از روش تحلیل مسیر و نرم افزار آیموس استفاده شد.

یافته‌ها

همانطور که در جدول ۱ مشاهده می‌شود، از مجموع ۲۰۰ نفر شرکت کننده در پژوهش حاضر ۸۶ نفر یعنی ۴۳٪ شرکت کننده مرد و ۱۱۴ نفر یعنی ۵۷٪ شرکت کنندگان زن بودند. همچنین از مجموع شرکت کنندگان

شده است. همچنین اندازه ضریب کیرز مایر آلکین برابر با ۰/۸۵۲ گزارش شده که نشان دهنده کفایت نمونه‌گیری می‌باشد. این پژوهشگران همچنین روایی محتوای ابزار را تایید و در بررسی روایی ملاکی نشان دادند که انواع خانواده‌ها و ابعاد زیربنایی تیپ شناسی آنها با اندازه‌های نظری همبستگی دارند. در پژوهشی که توسط کوروش نیا (۱۳۸۶) انجام شد همبستگی بالایی بین سوالات هر عامل با نمره کل آن گزارش شد. همچنین جهت‌گیری گفت و شنود با مقیاس توجه همبستگی ۰/۷۴ و جهت‌گیری همنوایی با مقیاس حمایت بیش از حد یا کنترل همبستگی ۰/۴۹ را نشان دادند. ضریب پایایی این آزمون نیز به روش بازآزمایی ۰/۸۴ گزارش شده و ضریب آلفای کرونباخ آن برای مقیاس گفت و شنود ۰/۸۷ و برای مقیاس جهت‌گیری همنوایی ۰/۸۱ گزارش شده است.

پرسشنامه سبک‌های دلبستگی بزرگسالان: برای سنجش سبک‌های دلبستگی بزرگسالان در پژوهش حاضر از پرسشنامه سبک‌های دلبستگی هازن و شیور استفاده شد. این مقیاس توسط هزن و شیور در سال ۱۹۸۷ ساخته شده و در ایران توسط رحیمیان بوگر و همکاران (۱۳۸۳) ب روی پرستاران بیمارستان‌های دولتی شهر اصفهان هنجاریابی شده است. این مقیاس دارای ۱۵ گویه است که به هر یک از سه سطح دلبستگی ایمن، اجتنابی و دو سو گرا ۵ گویه تعلق می‌گیرد. نمره گذاری در مقیاس لیکرت از هرگز (نمره ۰) تا تقریباً همیشه (نمره ۴) صورت می‌گیرد. نمرات خرده مقیاس‌های دلبستگی توسط میانگین ۵ سوال هر خرده مقیاس به دست می‌آید. بدین صورت که برای تعیین میزان سطح دلبستگی هر فرد ارزش‌های عددی گویه‌های مرتبط هر سطح با یکدیگر جمع و بر ۵ تقسیم می‌شود. از آزمودنی‌ها خواسته می‌شود تا سوالاتی را انتخاب کنند که سبک مشخصه آن‌ها را در روابط نزدیک بهتر توصیف میکند. تحلیل عامل پرسشنامه هزن و شیور (۱۹۸۷) توسط کولینز و رید (۱۹۹۰) به استخراج سه عامل عمده‌ی دلبستگی ایمن، اجتنابی و دو سوگرا منجر شد که توسط پژوهشگران به عنوان ظرفیت پیوستن به روابط صمیمی و نزدیک

و از همین رو جهت کسب شاخص‌های مطلوب برازش، مدل مذکور اصلاح گردید. این اصلاح در دو مرحله صورت گرفت. مرحله اول مسیر یک‌طرفه از جهت‌گیری گفت و شنود به سبک دلبستگی اضطرابی و مسیر یک‌طرفه از رضایت جنسی به گرایش به خیانت حذف گردید. در مرحله دوم نیز مسیر دوطرفه از خطای اندازه‌گیری سبک دلبستگی ایمن به خطای اندازه‌گیری سبک دلبستگی دو سوگرا و همچنین مسیر دوطرفه از خطای اندازه‌گیری سبک دلبستگی دو سوگرا به خطای اندازه‌گیری رضایت جنسی افزوده گردید و به این ترتیب مدل شاخص‌های مطلوب برازش را کسب کرد. لازم به ذکر است که مسیرهای حذف شده، در واقع مسیرهایی بوده‌اند که طبق نتایج بار رگرسیون معنادار نداشته و از همین رو حذف آن‌ها از مدل مشکلی ایجاد نمی‌کند. همچنین مسیرهای اضافه شده بر اساس پیشنهاد نرم افزار تعیین و افزوده شده است. نهایتاً پس از حذف مسیرهای پیشنهادی و افزودن مسیرهای جدید، مدل برازش شده در نمودار ۲ قابل مشاهده است. با توجه به نمودار ۲ می‌توان نتیجه‌گیری کرد که

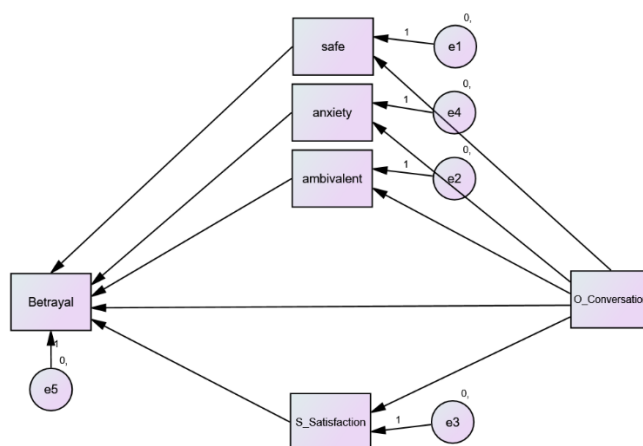
۵ نفر یعنی ۲/۵٪ دارای مدرک کمتر از دیپلم، ۲۳ نفر یعنی ۱۱/۵٪ دارای مدرک دیپلم، ۸۵ نفر یعنی ۴۲/۵٪ دارای مدرک کارشناسی، ۶۷ نفر یعنی ۳۳/۵٪ دارای مدرک کارشناسی ارشد و ۲۰ نفر یعنی ۱۰٪ دارای مدرک تحصیلی دکتری بودند. با توجه به داده‌های جدول شماره ۱ باید گفت که بیشتر اعضای گروه نمونه زن و دارای مدرک کارشناسی هستند.

جهت آزمون مدل «تدوین گرایش به خیانت زناشویی بر اساس جهت‌گیری گفت و شنود با میانجی‌گری سبک‌های دلبستگی و رضایت جنسی» از روش تحلیل مسیر و نرم افزار آموس استفاده شد. در این مدل، متغیر جهت‌گیری گفت و شنود به عنوان متغیر برون‌زا (مستقل)، متغیرهای سبک‌های دلبستگی و رضایت جنسی به عنوان متغیر درون‌زا (میانجی) و متغیر گرایش به خیانت به عنوان متغیر درون‌زا (وابسته) تعریف شده است (نمودار ۱).

شاخص‌های بررسی مدل در جدول ۲ ذکر شده است. همانگونه که مشاهده می‌شود مدل اصلی که توسط پژوهشگر طراحی شد (نمودار ۱) برازش مطلوب نداشته

جدول ۱- اطلاعات توصیفی جمعیت شناختی شرکت‌کنندگان در پژوهش

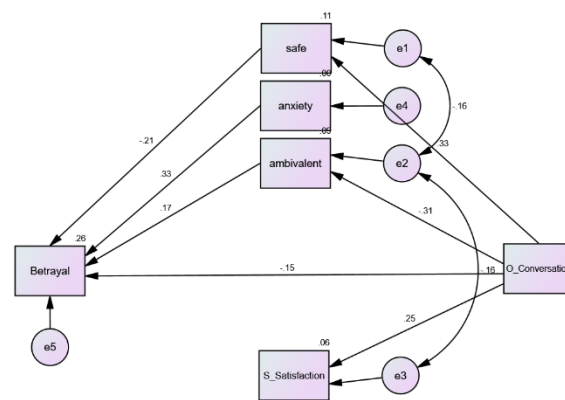
متغیر آماری		جنسیت		تحصیلات				
مرد	زن	مجموع	کمتر از دیپلم	دیپلم	کارشناسی	کارشناسی ارشد	دکتری	مجموع
۸۶	۱۱۴	۲۰۰	۵	۲۳	۸۵	۶۷	۲۰	۲۰۰
%۴۳	%۵۷	%۱۰۰	%۲,۵	%۱۱,	%۴۲,۵	%۳۳,۵	%۱۰	%۱۰۰

نمودار ۱- مدل گرایش به خیانت بر اساس جهت‌گیری گفت و شنود با میانجی‌گری سبک‌های دلبستگی و رضایت جنسی

جدول ۲- شاخص‌های برازش مدل گرایش به خیانت زناشویی بر اساس جهت‌گیری گفت و شنود با میانجی‌گری سبک‌های دلبستگی و رضایت جنسی

شاخص‌ها	دامنه	مدل اصلی	مدل‌های اصلاح شده	افزودن $e2 \leftrightarrow e3$	افزودن $e1 \leftrightarrow e3$
NPAP	-	۲۱	۱۹	۲۱	۲۱
شاخص برازش	CMIN	۲۰/۵۷۹	۲۶/۶۰۴	۱۲/۵۹۸	۱۲/۵۹۸
تطبیقی	DF	۶	۸	۶	۶
	P	۰/۰۰۲	۰/۰۰۲	۰/۰۰۵	۰/۰۰۵
شاخص‌های	CMIN/DF	۳/۴۳۰	۳/۰۷۵	۲/۱	۲/۱
برازش مقتصد	RMSEA	۰/۱۱۰	۰/۱۰۲	۰/۰۷۰	۰/۰۷۰
شاخص‌های	CFI	۰/۸۸۱	۰/۸۶۵	۰/۹۴۶	۰/۹۴۶
برازش تطبیقی	IFI	۰/۸۵۱	۰/۸۲۲	۰/۹۰۹	۰/۹۰۹

نمودار ۲- مدل برازش یافته گرایش به خیانت بر اساس جهت‌گیری گفت و شنود با میانجی‌گری سبک‌های دلبستگی و رضایت جنسی

دلبستگی اضطرابی و دوسوگرا به گرایش به خیانت مثبت است، بدین معنی که با افزایش نمرات در هر کدام از این دو سبک، نمرات گرایش به خیانت نیز افزایش می‌یابد.

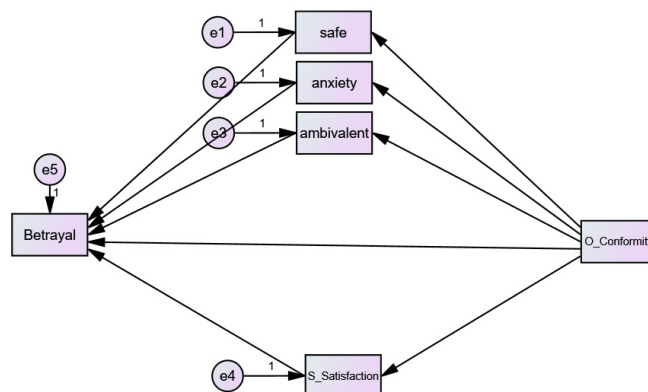
جهت آزمون مدل «تدوین گرایش به خیانت زناشویی بر اساس الگوی ارتباطی جهت‌گیری هم‌نواپی با میانجی‌گری سبک‌های دلبستگی و رضایت جنسی» نیز از روش تحلیل مسیر و نرم افزار آیموس استفاده شد. در این مدل متغیر الگوی ارتباطی جهت‌گیری هم‌نواپی به عنوان متغیر برون‌زا (مستقل)، متغیرهای سبک‌های دلبستگی و رضایت جنسی به عنوان متغیر درون‌زا (میانجی) و متغیر گرایش به خیانت به عنوان متغیر درون‌زا (وابسته) تعریف شده است (نمودار ۳). شاخص‌های بررسی مدل مذکور در جدول ۴ ذکر شده

جهت‌گیری گفت و شنود تنها از طریق دلبستگی ایمن و دوسوگرا اثر غیرمستقیم بر گرایش به خیانت دارد. همچنین سه متغیر دلبستگی ایمن، دلبستگی اضطرابی و دلبستگی دوسوگرا به طور مستقیم بر گرایش به خیانت تاثیر دارند.

اثرات مستقیم و غیرمستقیم متغیرها در جدول ۳ ارائه شده است. داده‌های جدول شماره ۳ نشان می‌دهد که اثرات مستقیم و غیرمستقیم الگوی ارتباطی جهت‌گیری گفت و شنود بر گرایش به خیانت به طور معکوس است؛ به عبارت دیگر افزایش نمرات جهت‌گیری گفت و شنود هم به طور مستقیم و همه به شکل غیرمستقیم با کاهش نمرات گرایش به خیانت همراه است و برعکس. همچنین اثر مستقیم دلبستگی ایمن بر گرایش به خیانت معکوس، اما اثرات مستقیم سبک‌های

جدول ۳- اثرات مستقیم و غیرمستقیم متغیرهای مدل بر گرایش به خیانت زناشویی

متغیر	اثر مستقیم	اثر غیرمستقیم	اثر کل
جهت‌گیری گفت و شنود	-۰/۱۴۷	-۰/۱۱۹	-۰/۲۶۷
دلبستگی ایمن	-۰/۲۰۹	-	-۰/۲۰۹
دلبستگی اضطرابی	۰/۳۳۴	-	۰/۳۳۴
دلبستگی دوسوگرا	۰/۱۶۵	-	۰/۱۶۵

نمودار ۳- مدل گرایش به خیانت بر اساس الگوی ارتباطی جهت‌گیری هم‌نوایی با میانجی‌گری سبک‌های دلبستگی و رضایت جنسی

در نمودار ۴ قابل مشاهده است. با توجه به نمودار ۴ می‌توان نتیجه‌گیری کرد که الگوی ارتباطی جهت‌گیری هم‌نوایی تنها از طریق دلبستگی ایمن و دوسوگرا اثر غیرمستقیم بر گرایش به خیانت دارد. همچنین سه متغیر دلبستگی ایمن، دلبستگی اضطرابی و دلبستگی دوسوگرا به طور مستقیم بر گرایش به خیانت تاثیر دارند.

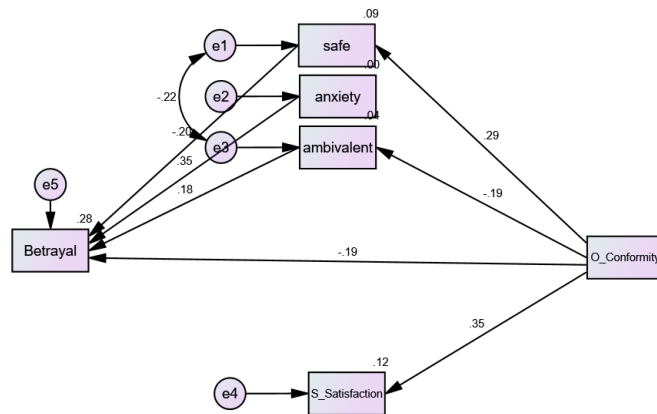
میزان اثرات مستقیم و غیرمستقیم متغیرها در جدول ۵ قید شده است. داده‌های این جدول نشان می‌دهد که اثرات مستقیم و غیرمستقیم الگوی ارتباطی جهت‌گیری هم‌نوایی بر گرایش به خیانت به طور معکوس است؛ به عبارت دیگر افزایش نمرات جهت‌گیری هم‌نوایی هم به طور مستقیم و همه به شکل غیرمستقیم با کاهش نمرات گرایش به خیانت همراه است و برعکس. همچنین اثر مستقیم دلبستگی ایمن بر گرایش به خیانت معکوس، اما اثرات مستقیم سبک‌های دلبستگی اضطرابی و دوسوگرا به گرایش به خیانت مثبت است، بدین معنی که با افزایش نمرات در هر کدام از این دو سبک، نمرات گرایش به خیانت نیز افزایش می‌یابد.

است. همانگونه که مشاهده می‌شود مدل اصلی که توسط پژوهشگر طراحی شد (نمودار ۳) برازش مطلوب نداشته و از همین رو جهت کسب شاخص‌های مطلوب برازش، مدل مذکور اصلاح گردید. این اصلاح در دو مرحله صورت گرفت، مرحله اول مسیر یک‌طرفه جهت‌گیری رهنمودی به سبک دلبستگی اضطرابی و مسیر یک‌طرفه رضایت جنسی به گرایش به خیانت حذف گردید. در مرحله دوم نیز مسیر دو طرفه خطای اندازه‌گیری سبک دلبستگی ایمن به خطای اندازه‌گیری سبک دلبستگی دوسوگرا افزوده گردید و به این ترتیب مدل اصلاح شده تا حدودی شاخص‌های مطلوب برازش را کسب کرد.

لازم به ذکر است که مسیرهای حذف شده، در واقع مسیرهایی بوده‌اند که طبق نتایج بار رگرسیون معنادار نداشته و از همین رو حذف آنها از مدل مشکلی ایجاد نمی‌کند. همچنین مسیرهای اضافه شده بر اساس پیشنهاد نرم افزار تعیین و افزوده شده است. مدل نهایی از نظر شاخص‌های برازش مطلق، مقتصد و تطبیقی برازش مطلوبی را نشان می‌دهد پس از حذف مسیرهای پیشنهادی و افزودن مسیرهای جدید، مدل برازش شده

جدول ۴- شاخص‌های برازش مدل گرایش به خیانت زناشویی بر اساس جهت‌گیری همنوایی با میانجی‌گری سبک‌های دلبستگی و رضایت جنسی

شاخص‌ها	دامنه	مدل اصلی	مدل های اصلاح شده	افزودن $e1 \leftrightarrow e3$
NPARI	-	۱۵	۱۳	۲۰
CMIN	-	۲۲/۰۱۰	۲۴/۳۱۱	۱۴/۱۸
DF	-	۶	۸	۷
P	-	۰/۰۰۱	۰/۰۰۲	۰/۰۴۹
CMIN/DF	1 - 5	۳/۶۶۸	۳/۰۳۹	۲/۰۱۷
RMSEA	< 0.07	۰/۱۱۶	۰/۱۰۱	۰/۰۷
CFI	> 0.9	۰/۸۷۰	۰/۸۶۷	۰/۹۴۲
NFI	> 0.9	۰/۸۴۰	۰/۸۲۳	۰/۸۹۷
IFI	0 - 1	۰/۸۷۸	۰/۸۷۴	۰/۹۶۴

نمودار ۴- مدل برازش یافته گرایش به خیانت بر اساس الگوی ارتباطی جهت‌گیری همنوایی با میانجی‌گری سبک‌های دلبستگی و رضایت جنسی**جدول ۵- اثرات مستقیم و غیرمستقیم متغیرهای مدل بر گرایش به خیانت زناشویی**

متغیر	اثر مستقیم	اثر غیرمستقیم	اثر کل
جهت‌گیری همنوایی	-۰/۱۹۱	-۰/۰۹۲	-۰/۲۸۳
دلبستگی ایمن	-۰/۱۹۷	-	-۰/۱۹۷
دلبستگی اضطرابی	۰/۳۵۰	-	۰/۳۵۰
دلبستگی دوسوگرا	۰/۱۷۵	-	۰/۱۷۵

بحث

(Fischer) و همکاران (۲۰۲۲) (۱) همراستا بود. در این پژوهش‌ها نیز نشان داده شده است که سبک دلبستگی با گرایش به خیانت زناشویی ارتباط معناداری دارد. همانند این پژوهش در پژوهش حاضر نیز نشان داده شده است که سبک دلبستگی ایمن به عنوان یک متغیر میانجی بر رابطه بین جهت‌گیری گفت و شنود و گرایش به خیانت زناشویی ارتباط منفی و معناداری دارد به

نتایج پژوهش حاضر حاکی از آن بود که جهت‌گیری گفت و شنود به صورت مستقیم و از طریق سه متغیر سبک دلبستگی ایمن، سبک دلبستگی اجتنابی و سبک دلبستگی دو سوگرا قادر به پیش‌بینی گرایش به خیانت زناشویی بود. نتایج این تحقیق با نتایج تحقیقات گلیسون (Gleeson) و همکاران (۲۰۲۱) (۸) و فیشر

می‌شود (۵). این تفاهمات یا روابط آشکار می‌تواند بر الگوهای دلبستگی زوجین تاثیر گذاشته و سبک‌های قبلی آنها را تایید یا اصلاح نماید (۹). وقتی زوجین الگوهای ارتباطی نا کارآمدی را انتخاب کنند، باعث می‌شود که سبک‌های دلبستگی ناسالم زوجین تقویت شود و یا حتی سبک دلبستگی ایمن قبلی زوجین به مرور زمان تغییر کرده و به سبک دلبستگی نایمن تبدیل شود. این مسئله باعث می‌شود که زوجین نسبت به روابط خود با عدم اطمینان برخورد کرده و نتوانند روابط خود را یک رابطه ایمن در نظر گرفته و از همین رو جهت جستجوی روابط ایمن نسبت به حرکت از برخی از روابط به روابط دیگر تلاش کنند (۱۱).

محدودیت‌ها: پژوهش حاضر خالی از محدودیت نبود و نتیجه تعمیم نتایج باید با احتیاط صورت گیرد. مهمترین محدودیت موجود در پژوهش حاضر جامعه آماری پژوهش است. هر چند که پژوهشگر تلاش کرده است که جامعه آماری را به شکلی انتخاب کند که بیشترین تعمیم نتایج را بتوان برای آن در نظر گرفت ولی باز هم نتایج حاصل از پژوهش حاضر را تنها می‌توان به جامعه کوچکی که نمونه از آن انتخاب شده است نسبت داد و برای داشتن نتیجه گیری‌های بهتر باید جوامع بزرگتری را وارد مطالعات کرد. محدودیت دیگر پژوهش حاضر به ماهیت پرسشنامه‌های خودسنجی و مشکلات مربوط به آنها برمی‌گردد. همانطور که مشخص است استفاده صرف از پرسشنامه‌های خودسنجی برای گردآوری اطلاعات ماهیتاً با برخی مشکلات در زمینه صحبت و کامل بودن اطلاعات همراه است. کامل نبودن متغیرهایی که بر گرایش به روابط فرازناشویی تاثیرگذار است یکی دیگر از محدودیت‌های پژوهش حاضر به شمار می‌رود. از آنجا که تعداد متغیرهای شناسایی شده که ممکن بود بر روابط فرازناشویی تاثیرگذار باشد، بسیار زیاد بود و امکان مطالعه تمام آنها در یک مطالعه وجود نداشت، تعدادی از این متغیرها از مطالعه کنار گذاشته شدند که می‌تواند باعث ارائه تبیین‌های ضعیف‌تری در پژوهش گردد. محدودیت دیگری که پژوهش حاضر با آن مواجه بود عدم دسترسی به زوجین به شکل مشترک بود. داده‌های جمع‌آوری شده در

شکلی که با ایفا شدن نقش این متغیر تاثیر جهت‌گیری گفت و شنود بر گرایش به خیانت منفی می‌شود، این در حالی است که این موضوع در مورد دو سبک دلبستگی دیگر متفاوت است (۱۸). این در حالی است که جهت‌گیری گفت و شنود ارتباط مثبت و مستقیم و معناداری با گرایش به خیانت زناشویی دارد. در تبیین یافته‌های حاضر باید گفت که جهت‌گیری گفت و شنود از طریق ایجاد امکان گفتگو و تعامل با دیگران، تمایل افراد را به برقراری رابطه با دیگران گسترش داده و ممکن است از این طریق منجر به افزایش گرایش به روابط فرازناشویی گردد (۱۴). این در حالی است که وقتی سبک زندگی به عنوان متغیر میانجی عمل می‌کند ارتباط بین این دو متغیر تغییر می‌کند. این تأثیر به شکلی است که سبک دلبستگی اضطرابی با ایجاد عدم اطمینان از روابط پایدار و سبک دلبستگی اجتنابی به دلیل ایجاد عدم تعهد به روابط، زمینه‌ساز افزایش به روابط فرازناشویی را افزایش می‌دهند (۶) و سبک دلبستگی ایمن نیز با ایجاد اطمینان نسبت به اینکه نیازهای فرد توسط شریک خود برآورد می‌شود، باعث کاهش احتمال گرایش به روابط فرازناشویی می‌گردد (۱۰).

همچنین پژوهش حاضر به بررسی رابطه بین الگوی ارتباطی جهت‌گیری هم‌نواپی با گرایش به روابط فرازناشویی با میانجی‌گری سبک دلبستگی و رضایت جنسی پرداخت. نتایج نیز حاکی از اثرگذاری الگوی ارتباطی جهت‌گیری هم‌نواپی به صورت مستقیم و غیر مستقیم از طریق سبک‌های دلبستگی بر گرایش به خیانت زناشویی بود. نتایج این پژوهش همچنین نشان می‌دهد که رضایت جنسی نمی‌تواند به عنوان میانجی نقش معناداری در رابطه بین الگوی ارتباطی جهت‌گیری هم‌نواپی با گرایش به خیانت زناشویی داشته باشد. این نتیجه هم‌راستا با نتایج تحقیق فرالی (Fraley) و همکاران (۲۰۱۹) بود (۱۶). در تبیین این یافته‌ها باید گفت که الگوی ارتباطی مختلف از طریق ایجاد تغییر در سبک‌های ابراز هیجان و سبک‌های دلبستگی می‌تواند بر گرایش به روابط فرازناشویی اثر بگذارد. الگوهای ارتباطی و نحوه به کارگیری آنها از طریق ایجاد تغییر در روابط منجر به بروز سوءتفاهمات یا روابط آشکار

نتیجه‌گیری

به طور کلی می‌توان بیان کرد که نقش مهم الگوهای ارتباطی در بروز مشکلات مربوط به رضایت زناشویی و مخصوصاً گرایش به روابط فرازناشویی توجه به این مسئله و ارائه آموزش‌های لازم در این زمینه را در فعالیت‌های آتی زوج درمانگران و متخصصان حوزه زناشویی ضروری می‌سازد. نتایج پژوهش حاضر همچنین نشان می‌دهد که شخصیت نیز می‌تواند به صورت مستقیم و غیر مستقیم بر گرایش به روابط فرازناشویی تأثیر داشته باشد، مسئله‌ای که هم می‌تواند در مشاوره‌های پیش از ازدواج برای آگاهی بخشی به زوجین مورد استفاده قرار گیرد و هم در فرآیند آموزش‌ها و مداخلات حین ازدواج به عنوان عاملی قلمداد گردد که با کار کردن بر روی آنها بتوان احتمال بروز این مشکلات را کمتر ساخت.

ملاحظات اخلاقی

این مقاله برگرفته از پایان‌نامه دکترای و زیر نظر کمیته اخلاق دانشگاه آزاد اسلامی واحد ساری و با کد اخلاقی به شناسه IR.IAU.SARI.REC.1403.26 انجام گرفته است.

مشارکت نویسندگان

بهرامعلی قنبری هاشم آبادی نگارش مقاله و حمید نجات ویرا ستاری مقاله را برعهده داشتند و صبا صالح زاده داده‌ها را تجزیه و تحلیل و تفسیر کرد.

References

1. Fischer N, Træen B. A Seemingly Paradoxical Relationship Between Masturbation Frequency and Sexual Satisfaction. Arch Sex Behav. 2022;51(6):3151-3167.
2. Loos S, De Wil P, Delcarte L, Serefoglu EC, Van Renterghem K, Ward S. The effect of penis size on partner sexual satisfaction: a literature review. Int J Impot Res. 2023;35(6):519-522.
3. Dosch A, Rochat L, Ghisletta P, Favez N, Van der Linden M. Psychological Factors Involved in Sexual Desire, Sexual Activity, and Sexual Satisfaction: A Multi-factorial Perspective. Arch

پژوهش حاضر از یکی از زوجین جمع‌آوری شده است و حتی اگر هر دو زوج در مواردی در مطالعه حاضر بودند، داده‌های آنها مستقل مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته است. از آنجا که می‌توان انتظار داشت که عملکرد زوجین بر روی یکدیگر تأثیرگذار باشد، باید گفت که نبود داده‌های زوجی می‌تواند به عنوان یک محدودیت در پژوهش حاضر شناخته شود. آخرین محدودیتی که پژوهشگر در پژوهش حاضر با آن مواجه بود، ماهیت پژوهش حاضر بود. پژوهش حاضر از نوع معادلات ساختاری بود. در این دسته از پژوهش‌ها هر چند روابط ساده و چندگانه بین متغیرها کشف و تبیین می‌شود، با این حال روابط علی بین آنها نادیده گرفته می‌شود نمی‌تواند در مورد آن اظهار نظر کرد.

پیشنهادات: با توجه به محدودیت‌های پژوهش به نظر می‌رسد که انجام پژوهش با جوامع بزرگتر که امکان تبیین قوی‌تری را فراهم آورد می‌تواند یکی از مهمترین پیشنهادات پژوهشی پژوهشگر به شمار آیند. علاوه بر محدودیت‌های مرتبط به ابزار و مخصوصاً پرسشنامه‌های خودسنجی باعث می‌شود که پیشنهاد شود در پژوهش‌های آتی از ابزارهای متنوع‌تری برای گردآوری داده‌ها استفاده گردد. گنجاندن متغیرهای بیشتری نسبت به متغیرهایی که در پژوهش حاضر در مدل قرار گرفته است برای درک بهتر و امکان ارائه تبیین‌های قوی‌تر در پژوهش‌های آتی یکی دیگر از پیشنهادات پژوهشی‌ای است که توسط پژوهشگر ارائه می‌شود. با توجه به اهمیت تحلیل داده‌های مربوط به روابط زناشویی به شکل زوجی، جمع‌آوری داده‌ها به شکلی که بتوان آنها را به صورت جفتی تبیین کرد نیز یکی دیگر از پیشنهادات پژوهشگر به شمار می‌رود. نهایتاً برر سی روابط متغیرها به شکلی که بتوان روابط علی را با اطمینان بیشتری استنباط کرد، از جمله پیشنهادات پژوهشی دیگر است. به نظر می‌رسد که اگر پژوهشگران در پژوهش‌های آتی خود بتوانند به کمک طرح‌های تجربی قوی‌تری به اجرای پژوهش اقدام کنند بهتر می‌توانند در مورد نحوه ارتباط متغیرها صحبت کنند.

Sex Behav. 2016;45(8):2029-2045.

4. Broussard GJ, Petreanu L. Eavesdropping wires: Recording activity in axons using genetically encoded calcium indicators. *J Neurosci Methods*. 2021;360:109251.

5. Reisinger L, Demarchi G, Weisz N. Eavesdropping on Tinnitus Using MEG: Lessons Learned and Future Perspectives. *J Assoc Res Otolaryngol*. 2023;24(6):531-547.

6. Alexander M, Courtois F, Elliott S, Tepper M. Improving Sexual Satisfaction in Persons with Spinal Cord Injuries: Collective Wisdom. *Top Spinal Cord Inj Rehabil*. 2017;23(1):57-70.

7. Momeni K, Amani R, Janjani P, Majzoubi MR, Forstmeier S, Nosrati P. Attachment styles and happiness in the elderly: the mediating role of reminiscence styles. *BMC Geriatr*. 2022;22(1):349.

8. Gleeson A, Curran D, Reeves R, J Dorahy M, Hanna D. A meta-analytic review of the relationship between attachment styles and posttraumatic growth. *J Clin Psychol*. 2021;77(7):1521-1536.

9. Sessa I, D'Errico F, Poggi I, Leone G. Attachment Styles and Communication of Displeasing Truths. *Front Psychol*. 2020;11:1065.

10. Holt LL, Chung YB, Janssen E, Peterson ZD. Female Sexual Satisfaction and Sexual Identity. *J Sex Res*. 2021;58(2):195-205.

11. Jamea EN, McCaskill LA, Needle RB. Sexual Satisfaction: Exploring the Role of Flow. *J Sex Marital Ther*. 2021;47(5):481-491.

12. Henning G, Segel-Karpas D, Praetorius Björk M, Bjälkebring P, Berg AI. Retirement and Sexual Satisfaction. *Gerontologist*. 2023;63(2):274-284.

13. Del Giudice M. Sex differences in attachment styles. *Curr Opin Psychol*. 2019;25:1-5.

14. Pan Z, Djordjevic IB. Geometrical Optics Restricted Eavesdropping Analysis of Satellite-to-Satellite Secret Key Distillation. *Entropy (Basel)*. 2021;23(8):950.

15. Rausch D, Rettenberger M. Predictors of Sexual Satisfaction in Women: A Systematic Review. *Sex Med Rev*. 2021;9(3):365-380.

16. Fraley RC, Roisman GI. The development of adult attachment styles: four lessons. *Curr Opin Psychol*. 2019;25:26-30.

17. Schetsche C, Mustaca AE. Attachment Styles, Personality, and Frustration Intolerance. *Health Psychol Res*. 2021;9(1):24551.

18. Farias OO, Alexandre HO, Lima ICV, Galvão MTG, Hanley-Dafoe R, Santos VDF. Attachment styles of People Living with HIV/AIDS. *Cien Saude Colet*. 2020;25(2):495-504.